Valpekjøperguide

Valpekjøperguide for kommende boxereiere

Norsk Boxerklubb (NBK) har satt sammen denne veilederen for deg slik at du lett kan finne frem til forskjellige ressurser som kan gi deg den kunnskapen du trenger for å være sikker på at boxer er den rette rasen for deg, og som kan hjelpe deg å finne rett oppdretter og rett kull å kjøpe valp fra.

Valg av rase

Før du begynner å lete etter valpen din, anbefaler vi at du leser denne brosjyren fra NKK: **Vil du bli hundeeier?**) For å være sikker på at boxer er rett rase for deg, anbefaler vi at du leser **RAS** (Rasespesifikk avlsstrategi for boxer) og snakker med flest mulig boxereiere. Våre valpeformidlere vil også kunne svare på spørsmål og hjelpe deg å være sikker på at du velger rett rase. Kontaktinformasjon til valpeformidlerne finner du **her**.

Finne rett oppdretter

Når du er sikker på at boxer er rasen for deg, kommer neste trinn i prosessen – å finne rett oppdretter. Oppdretteren skal legge grunnlaget for at du får et vellykket hundehold, så dette er en viktig person. Oppdretters oppgaver er å velge rett kombinasjon av avlsdyr, gi valpene den beste mulige starten i livet, og å veilede deg som valpekjøper i den grad du trenger det. I tillegg til å velge gode foreldre til kullet, er en av oppdretterens viktigste oppgaver å sørge for at valpene får god sosialisering og miljøtrening frem til valpekjøper overtar valpen. Snakk derfor med oppdretteren og hør hvilken plan som er lagt for dette.

Det er viktig at du som valpekjøper informerer oppdretter om hvilke planer du har for hundeholdet. Skal hunden være en familiehund, skal du bruke den aktivt som turkamerat, trekkhund eller kløvhund, eller planlegger du å trene den innen hundesport? Venter oppdretteren å få valper som kan passe til ditt bruk?

Les det NKK skriver om **valg av oppdretter**. **Her kan du lese litt om sosialisering og salgsalder hos hund.** Hvis du er uerfaren hundeeier/

boxereier, anbefaler vi at du i tillegg finner en oppdretter som kan og vil være din ressursperson og veileder i valpetiden, og gjerne senere også. En person som du kommuniserer godt med, og som gir deg gode svar, eller henviser deg til kompetente fagfolk, når du har spørsmål og funderinger eller trenger hjelp.

En god måte å finne rett oppdretter på, er å gå på en del hundeutstillinger og snakke med flere forskjellige oppdrettere og boxereiere. Når valget er gjort, snakk med så mange som mulig av din kommende oppdretters valpekjøpere så du er sikker på at du har valgt rett.

Finne rett kull

Neste trinn i prosessen blir nå å finne rett kombinasjon av foreldredyr. Du bør igjen snakke med oppdretter om hvilke planer du har for hundeholdet. Selv om det ikke finnes garantier, kan oppdretter lettere hjelpe deg med å velge hvilket kull og hvilken valp i kullet som kan være best egnet. Spør oppdretter om hvorfor de har valgt akkurat denne kombinasjonen av foreldredyr, og hva de forventer hos avkommene. Hva gjør at de har valgt akkurat den hannhunden til akkurat den tispen. Personlighet, temperament og helse er som regel det som er viktigst å tenke på når du skal velge ditt nye familiemedlem. Det er også viktig at du er realistisk og ærlig når du beskriver planene dine, så du oppdretter har mulighet til å veilede deg slik at du får den valpen som passer best til deg. Du finner mye nyttig informasjon på **DogWeb**, både om helse-, eksteriør- og prøveresultater.

Du vil her finne en oversikt over hvilke kull som formidles av våre valpeformidlere. Du finner du en forklaring på de forskjellige punktene, og en oversikt over hva du skal se etter og spørre om på de forskjellige områdene. **Retningslinjer for avl og oppdrett finner du her** . For å få valpene formidlet gjennom NBK, må begge foreldredyr ha oppfylt kravene i punkt 1-10, og oppdretter må ha sendt inn melding om paringen på standardskjema og med nødvendig dokumentasjon. I tillegg har hannhunder som har blitt far til 5 kull og tisper som har blitt mor til 2 kull, avlskarantene til minst 40 % av avkommene er røntget i rygg og hofter, og stilt ut. Dette gjøres fordi vi på denne måten kan få kunnekap om hvordan avkommene etter denne hunden blir, før den brukes alt for mye I avl. Det er avkommet som viser om en avlshund er god. Hannhunder som har blitt far til 16 kull eller 92 valper, får ikke formidlet valper etter seg.

Dette bør du spørre oppdretter om:

Hvorfor har de valgt akkurat denne kombinasjonen av avlsdyr?
Hvilke egenskaper venter de at valpene vil få?
På hvilke områder forventer de at valpene skal være like bra eller bedre enn sin mor og/eller far?

- Eksteriør
- Temperament
- Helse

Les gjerne veiledning for oppdrettere

Oppdretter vil stille krav til deg

Du må forvente at oppdretter stiller krav til deg og stiller deg spørsmål for å forsikre seg om at du passer til å være boxereier, og at du og valpen passer sammen. Både oppdretter og NBK vil også ha forventninger til at du som valpekjøper følger opp hunden med de anbefalte helsetestene når hunden når rett alder. Mange oppdrettere vil også ønske at du viser hunden din på utstilling noen ganger, og at du deltar på en mentaltest med den når den er gammel nok.

Hva skal jeg se etter?

Under finner du forslag til ting du bør se etter og spørre om for hvert enkelt punkt i retningslinjene. For helsedelen har vi satt spørsmålene i prioritert rekkefølge med bakgrunn av den informasjonen som kom frem i forbindelse med den store helse- og atferdsundersøkelsen til NBK i 2012/2013. **Du kan lese om den her.**

Før du bestemmer deg for hvilket kull du ønsker å kjøpe fra, og hvilken valp du ønsker deg, bør du ha lest gjennom **retningslinjene for avl.** Du vil se at dette er delt i tre: krav, anbefalinger og avlsstrategi/avkomstgransking. Først 10 punkter som beskriver krav som skal være oppfylt for at klubben skal formidle valpene. Kull der foreldrene ikke oppfyller disse 10 punktene vil ikke bli formidlet av NBK. Disse 10 punktene beskriver i hovedsak hvilke tester foreldredyrene skal ha gjennomgått, men det stilles få krav til spesifikke resultater. Disse testene skal være gjort for at oppdretter skal kjenne status på sine avlsdyr, og kunne gjøre gode kombinasjoner og kloke valg. Neste del av

retningslinjene inneholder anbefalinger til status. Her har oppdretter stor frihet og vil kunne velge kombinasjoner de selv har tro på. Du skal ikke forvente at alle anbefalingene er fulgt, men spør gjerne hvorfor oppdretter har gjort akkurat dette valget. Den siste delen av retningslinjene beskriver NBKs avlsstrategi og avkomsgranskingen. Det skal sikre at hunder som har fått en del avkom blir evaluert før de brukes mer, slik at det er de beste avlsdyrene, altså de som gir de beste avkommene, som blir brukt mest i avl.

Eksteriør. Det er viktig at foreldredyrene er rasetypiske boxere. Derfor er det krav om at de har vært på utstilling og det anbefales at de har oppnådd minimum “good” i åpen klasse. Det betyr at hunden er: "en hund som tilsvarer rasens standard, og hvis eksteriøre feil er av mindre fremtredende karakter". Dersom du er interessert i å stille ut hunden din, bør du fortelle dette til oppdretter slik at det kan tas hensyn til dette når valpene fordeles.

Mentalitet. Det er ikke noe krav om at foreldrene skal ha gjennomgått mentaltester før de brukes i avl, men det er en anbefaling fra NBK. Dersom foreldrene er testet bør du se på testprotokollen. Snakk med oppdretter om dine forventninger til hunden, og spør om de egenskapene du ønsker deg finnes hos foreldrene og tidligere avkom. Før du bestemmer deg bør du hilse på mor og flest mulig hunder fra hennes familie, som kullsøsken og tidligere avkom. Hvis far til kullet er i nærheten, bør du også treffe ham, og flest mulig av hans familie.

***Helse**:*

Hud: Helse- og atferdsundersøkelsen viste at det er det hyppigste helseproblemet hos boxere i dag, ca. 20 % av norske boxere er plaget av dette, mens hos gjennomsnittshunden (alle andre raser) er det 15 %. Typiske tegn på allergi er: rød hud mellom tær, slikking og biting på føttene, rødhet i hud i lysken og armhulene, hyppige ørebetennelser og rødhet på ørelappen. Dersom en av foreldrene har slike tegn, anbefaler vi at du ikke kjøper hund fra kullet. Husk også at selv om man velger friske foreldre, kan det komme syke valper i kullet, så det er ingen garanti. Selv om foreldrene har en allergiske hudlidelser, kan de få friske avkom, men det er større sannsynlighet for friske avkom etter friske foreldre. Vær klar over at det er mange tisper som både mister pels og får risper og sår i huden på grunn av ivrige valper, snakk derfor meg oppdretter hvis du er usikker.

Spondylose: Spondylose er forkalkninger i ryggen som utvikler seg gjennom hele hundens liv. Det er vanlig hos boxer, men mange hunder lever et langt liv med spondylose uten at eier merker noe til dette. Du finner spondyloseresultater i DogWeb. Du bør be om å få se svarbrevet fra NKK for foreldredyrene. For hunder røntget i 2014 vil svarbrevet vise hvor mange steder hunden har spondylose, og hvilken grad den har på hvert sted. Les mer om spondylose i **veiledningen til oppdrettere her.** Du kan kontakte avlsrådet dersom du har spørsmål om spondylose.

Hofteleddsdysplasi, HD: Dette er kanskje det mest kjente helseproblemet hos hund, men langt fra det viktigste hos boxer. Det er få boxere med HD som har problemer med dette. Vi ønsker likevel ikke at antallet individer med HD øker. Les om mer om HD i **veiledningen til oppdrettere.**

Hjertelidelser: Les om dette i **veiledningen til oppdrettere**

Nyresvikt: Les om dette i **veiledningen til oppdrettere**. Dersom du ønsker informasjon om nyresvikt i stamtavlen til valpekull du er interessert i, kan du kontakte avlsrådet for å få slik informasjon.

Avlsstrategi: De beste avlsdyrene, er de som har vist at de får de beste avkommene. NBK ønsker derfor at hovedfokuset i avlen skal være på de avkommene et avlsdyr har fått (så sant det ikke er første kull), og at det er de avlsdyrene som viser at de får de beste avkommene som skal få flest avkom. Les mer om dette i veiledningen til oppdrettere. Avlsstrategien inneholder ingen krav, men anbefalinger, og oppdretter står helt fritt til å følge anbefalingene eller la være.

Avkomsgransking: Dette er en anbefaling, ikke et krav. Dette punktet skal bidra til at man har nok informasjon om hva et avlsdyr har produsert av avkom til å kunne vurdere om det er et individ som får avkom som er bedre enn gjennomsnittet for rasen, og derfor bør få flere avkom.

Vi ønsker deg lykke til i søken etter en boxervalp. Dersom du har generelle spørsmål om kjøp av valp er du velkommen til å kontakte valpekontaktene. Spørsmål om avl eller helse kan du rette til Avlsrådet, spørsmål om mentalitet kan rettes til Brukshundrådet og spørsmål om eksteriør kan rettes til Utstillingsrådet.